5.3. Sydjylland

De lokale erhvervsrettede behov og potentialer i Sydjylland afspejles i dette kapitel på baggrund af bidrag fra KKR Syddanmark, som har beskrevet deres prioriteter med udgangspunkt i de erhvervsrettede dele af den syddanske vækst- og udviklingsstrategi (REVUS 2016-2019), samt de styrkepositioner, der fokuseres på kommunalt og i de sydjyske business regions. I bidraget har KKR Syddanmark lagt vægt på de vækstdrivere, som vurderes at have særlige potentialer, og hvor der ses en efterspørgsel efter at gennemføre konkrete projekter, som vil kunne styrke udviklingen hos virksomhederne.

Den sydjyske erhvervsudviklingsindsats understøttes af et mangeårigt samarbejde mellem erhvervs- og videnklynger samt aktører inden for en række særligt prioriterede erhvervsområder. Ifølge KKR Syddanmark er det vigtigt fortsat at koble viden, innovation og erhvervsfremme for at understøtte både eksisterende virksomheder såvel som nye.

Herunder i tabel 8 ses de vigtigste prioriterede erhvervsområder og tværgående prioriteter i Sydjylland ifølge KKR Syddanmark.

Særligt prioriterede erhvervsområder

Offshore-erhvervet fremhæves som en særlig styrkeposition, hvor der ifølge KKR Syddanmark alene i Esbjerg Kommune er 13.000 arbejdspladser indenfor området, og samtidig forventes det, at Nordsøen i de kommende år vil opleve stor vækst inden for området med ombygningen af Tyrafeltet og etableringen af nye havvindmølleparker. Offshore-branchen arbejder med teknologier, viden og komponenter til anvendelse i hele værdikæden for offshore energiproduktion såvel vedvarende som fossil energi. I Sydjylland har man investeret betydeligt på offshore-området, blandt andet ved at understøtte erhvervet gennem klyngeaktiviteter.

Energieffektive teknologier favner erhverv, der arbejder med teknologier, komponenter, viden og service-

Tabel 8. Særligt prioriterede erhvervsområder og tværgående indsatsområder i Sydjylland

Særligt prioriterede erhvervsområder				
Offshore	Energieffektive teknologier	Design som vækstmotor	Turisme	Fødevarer
Tværgående prioriteter				
Industri 4.0, herunder digitalisering				
Automatisering				
Grøn omstilling				
Uddannelse og kvalificeret arbejdskraft, herunder social inklusion				
Internationalisering, herunder dansk-tysk samarbejde				

ydelser, som medfører en intelligent og effektiv energiudnyttelse inden for alle energiformer, herunder blandt andet elektrificering. Der findes stor viden på området i regionen, blandt andet som følge af klyngeaktiviteter indenfor erhvervet. Et stort indsatsområde, er at fremme tilgængelighed af kvalificeret arbejdskraft og viden på højt internationalt niveau, bl.a. gennem etablering og udvikling af Center for Industriel Elektronik på SDU i Sønderborg i samarbejde med erhvervslivet.

Design som vækstmotor. Anvendelse af design kan løfte virksomheders innovationsevne, konkurrencekraft og relevans. Potentialet i designanvendelse bør ifølge KKR Syddanmark realiseres og skaleres. Design er samtidig en vigtig faktor til at skabe vækst og velstand for små- og mellemstore virksomheder. Klyngeaktiviteter på området understøtter virksomheders arbejde med strategisk design gennem efteruddannelsesforløb og kompetenceløft, konkrete innovationssamarbejder samt rådgivning.

Turisme. I Sydjylland er det særligt LEGOLAND og Vestkystturismen, herunder det UNESCO-udnævnte Vadehav, der er internationalt kendte. Vestkysten er præget af en række destinationer med forskellige særkender, som i de senere år i betydelig grad har bidraget til turismevæksten i Danmark. Herudover er der også en række øvrige destinationer i Sydjylland. I alle dele af Sydjylland er der store potentialer i kultur- og oplevelsesturisme. Endelig er erhvervsturisme en central styrkeposition ikke mindst omkring Lillebælt, og ifølge KKR Syddanmark er fortsat udvikling af den sydjyske erhvervsturisme nødvendig, da såvel den danske som den internationale erhvervsturisme i Sydjylland genererer mange jobs og øget omsætning både i turismens virksomheder og i det øvrige erhvervsliv.

Fødevareerhvervet har i hele værdikæden fra jord til bord ca. 46.000 beskæftigede i Sydjylland (inkl. Middelfart) og omkring 67.000 i hele Syddanmark. Samtidig har virksomhederne i Sydjylland så stor bredde, at de tilsammen udgør den komplette værdikæde – fra leverandører af emballage og procesudstyr til fødevareproducenter, specialiseret logistik, laboratorier med speciale i fødevaresikkerhed samt handel og service. Der er derfor ifølge KKR Syddanmark brug for at styrke og vække branchen via udvikling af forretning, kompetence, produkt og eksport, særligt for den store gruppe af mindre og mellemstore virksomheder.

Tværgående prioriteter

KKR Syddanmark har fremhævet fem prioriterede indsatsområder, som fungerer som redskaber for erhvervsudviklingsindsatsen.

Industri 4.0 og digitalisering indebærer store muligheder for de sydjyske virksomheders udvikling og øgede produktivitet, ikke mindst i fremstillingsindustrien. Det er afgørende, at de relevante kompetencer er til stede, og der er en forskydning i gang i de efterspurgte kompetencer fra ufaglært arbejdskraft mod ingeniører og IT-specialister. Det er en særlig udfordring i Sydjylland, hvor virksomhederne har relativt svært ved at tiltrække de nødvendige tekniske kompetencer. Indsatsområdet bør derfor ifølge KKR Syddanmark understøtte fremstillings- og servicevirksomheders omstillingsproces ved hjælp af digitale teknologier, produkter og services.

Sydjylland rummer derudover et potentiale for at blive et internationalt digitalt knudepunkt, som følge af eksisterende investeringer i store datacentre og transatlantiske fiberoptiske forbindelser. Dette kan fx understøttes via klyngesamarbejder samt tilstedeværelsen af de relevante uddannelsesmuligheder.

Automatisering rummer et betydeligt potentiale for de sydjyske produktionsvirksomheder. Hastige fremskridt inden for automatiseringsteknologi, såsom kunstig intelligens og avanceret robotteknologi, er begyndt at få mærkbar effekt på markeder og samfund verden over. Udfordringen i Sydjylland, hvor der er en stor koncentration af produktionsvirksomheder, er at man er underforsynet med de nødvendige tekniske kompetencer. Virksomhederne har relativt svært ved at tiltrække de nødvendige tekniske kompetencer, og fokus bør derfor ifølge KKR Syddanmark rettes mod, at udvikle og udbrede teknologier, løsninger og nye forretningsmodeller, som kan hjælpe virksomheder med at udnytte potentialet i automatisering og dermed skabe bedre produktivitet, øget vækst og flere arbejdspladser.

Grøn omstilling ses som en nødvendighed for fremtidig konkurrenceevne. Sydjylland er som udgangspunkt godt rustet med et stærkt produktionserhverv og designfagligt miljø samt en række højt prioriterede kommunale indsatser i forhold til energi, bæredygtighed og resiliens. Cirkulær økonomi og bæredygtighed er ifølge KKR Syddanmark vigtige udviklingshåndtag i den grønne omstilling, og er en central platform for innovation, hvor forretningsudvikling og vækst sker på grund af en miljørigtig ressourcehåndtering.

Uddannelse og arbejdskraft. Fortsat økonomisk vækst og udvikling i de sydjyske virksomheder skal understøttes med kvalificeret arbejdskraft, både på kort og lang sigt. Det skal ske gennem tiltrækning til landsdelens virksomheder og uddannelsesinstitutioner samt kompetenceudvikling af arbejdsstyrken, herunder social inklusion.

Internationalisering er et naturligt område for Sydjylland og de sydjyske virksomheder har et internationalt udsyn med tætte samarbejdsrelationer til Schleswig-Holstein. Vækstpotentialer ses på hele det europæiske marked, dog med fokus på det tyske marked. Især i forhold til kobling af viden, innovation og erhvervsfremme er det relevant at kigge på den anden side af grænsen, idet viden, kompetencer og teknologi geografisk kan være tættere på virksomhederne end på denne side af grænsen. Derfor vil det fortsat være vigtigt at muliggøre og facilitere virksomheders internationalisering og grænseoverskridende samarbejde.